

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 1142/01
Zo dňa: 21.01.2015
Z-003969/2015/1100/MJB

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 14
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
dlhovej politiky vybraných miest a obcí SR.**

Obec Belince

Nitra apríl 2015

Zhrnutie:

Na základe získaných poznatkov a skúseností z výkonu kontrol subjektov územnej samosprávy bola do plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2015 zaradená kontrolná akcia s názvom – Dlhová politika vybraných miest a obcí SR. Je to téma, ktorá patrí k celospoločensky významným témam, najmä z pohľadu klesajúcich skutočných príjmov obcí a ich rastúceho trendu zadlžovania.

Kontrola bola zameraná na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti účtovníctva a rozpočtových pravidiel územnej samosprávy so zameraním na dodržiavanie správnosti výpočtu dlhu kontrolovaných subjektov, pričom mala poukázať na to, či skutočný dlh obcí bol totožný s deklarovaným v účtovných a finančných výkazoch.

Kontrolná skupina NKÚ SR preverila finančné hospodárenie obce Belince v kontrolovanom období rokov 2012 – 2014 s osobitným zameraním na analýzu rozpočtového hospodárenia obce, na vývoj dlhu a jeho dopad na hospodárenie, dodržiavanie rozpočtových pravidiel pri používaní návratných zdrojov financovania, spoľahlivosť vybraných účtov pasív a správnosť vykazovania návratných zdrojov financovania a dopad prijímania návratných zdrojov financovania.

Pri kontrole boli na preverovaných získaných údajoch použité porovnávacie a analytické metódy. Zber a spracovanie informácií bolo zabezpečené základnými technikami finančnej kontroly, ku ktorým patrí štúdium dokladov a rozhovory s vedením obce.

Kontrolná skupina NKÚ SR kontrolou zistila, že obec nepostupovala v súlade s viacerými všeobecne záväznými právnymi predpismi, pričom nedostatky boli zistené v oblasti:

- ❖ rozpočtového hospodárenia obce so zameraním na vývoj dlhu a jeho dopad na hospodárenie tým, že obec
 - nezabezpečila vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu roka 2012,
 - vyčíslila nesprávny výsledok rozpočtového hospodárenia za roky 2012 a 2013 a obecné zastupiteľstvo nerozhodlo o vysporiadaní schodku rozpočtu pri prerokovaní záverečného účtu za rok 2012,
 - obecné zastupiteľstvo schválilo tvorbu rezervného fondu v nesprávnej výške,
 - v rokoch 2012 a 2013 uhradila sumu ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov, ktorá presiahla 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a to z dôvodu, že do celkovej sumy ročných splátok patrili aj splátky vyplývajúce zo záväzkov prijatých na predfinancovanie spoločných programov SR a EÚ.
- ❖ dodržiavania rozpočtových pravidiel pri používaní návratných zdrojov financovania tým, že
 - záverečné účty obce za roky 2012 a 2013 neposkytovali úplné a dostatočné informácie o stave a vývoji dlhu,
 - hlavná kontrolórka nezaujala stanovisko k nesprávne vyčíslenému výsledku rozpočtového hospodárenia,

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

- overenie splnenia podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania hlavnou kontrolórkou bolo formálne,
 - hlavná kontrolórka neoznámila porušenie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania Ministerstvu financií Slovenskej republiky.
- ❖ spoľahlivosti vybraných účtov pasív tým, že obec
- nesprávne uviedla v rozpočte kód zdroja pre čerpanie kapitálových výdavkov,
 - nevytvorila analytický účet podľa zostatkovej doby splatnosti dlhodobého úveru a nečlenila splátku istiny na dlhodobú a krátkodobú,
 - nedokázala zabezpečiť vykonávanie predbežnej finančnej kontroly tak aby bola zachovaná vzájomná nezlučiteľnosť a oddelenie rozhodovacích právomocí.
- ❖ správnosti vykazovania návratných zdrojov financovania v účtovnej závierke a vo finančných výkazoch obce
- k 12/2012 vo finančnom výkaze FIN 7-04 nevyčlenila z bankových úverov a výpomocí bankové úvery prijaté na zabezpečenie predfinancovania spoločných programov SR a EÚ a tým boli údaje uvedené vo finančných výkazoch neúplné a neposkytovali správne údaje pre výpočet zadlženosti obce v zmysle rozpočtových pravidiel územnej samosprávy.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov

Venovať zvýšenú pozornosť pri zostavovaní finančných výkazov obsahovému vymedzeniu jednotlivých položiek v oblasti návratných zdrojov financovania.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 1142/01 z 21.01.2015 vykonali:

Ing. Jana Maršáľková, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Andrea Molnárová, členka kontrolnej skupiny

kontrolu dlhovej politiky vybraných miest a obcí SR, ktorej účelom bola kontrola spoľahlivosti účtov a správnosti účtovných operácií, týkajúcich sa dlhovej služby miest a obcí a správnosť ich vykazovania v účtovných a finančných výkazoch a dodržiavanie rozpočtových pravidiel pri používaní návratných zdrojov financovania so zameraním na správnosť výpočtu dlhu, vynaložených výdavkov na dlhovú službu a schopnosť uhrádzať záväzky.

Kontrola bola vykonaná v čase od 02.02.2015 do 10.03.2015 v kontrolovanom subjekte:

Obec Belince, Belince 49, 956 12 Belince, IČO 00699128

za kontrolované obdobie rokov 2012 – 2014 a súvisiace obdobie.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly (ISSAI 100 – 400) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Predmetom kontroly bola analýza rozpočtového hospodárenia obce so zameraním na vývoj dlhu a jeho dopad na hospodárenie, dodržiavanie rozpočtových pravidiel pri používaní návratných zdrojov financovania, spoľahlivosť vybraných účtov pasív a správnosť vykazovania návratných zdrojov financovania a dopad prijímania návratných zdrojov financovania.

Obec Belince (ďalej len „obec“ alebo „kontrolovaný subjekt“) je v súlade s čl. 64a Ústavy Slovenskej republiky samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky združujúci občanov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Podľa čl. 65 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je obec právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Činnosť obce je upravená zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“). Obec sa nachádza v Nitrianskom kraji, okres Topoľčany a k 31.12.2014 mala celkom 323 obyvateľov.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Analýza rozpočtového hospodárenia obce so zameraním na vývoj dlhu a jeho dopad na hospodárenie

1.1 Analýza výsledkov rozpočtového hospodárenia

Kontrolná skupina NKÚ SR vykonala analýzu rozpočtového hospodárenia obce na základe výsledkov uvedených v záverečných účtoch obce a finančných výkazoch o plnení rozpočtu a nerozpočtových pohyboch na účtoch subjektu verejnej správy (ďalej len „FIN 1- 04“, resp. „FIN 1-12“ za roky 2012 – 2014) a zhodnotila vývoj príjmov a výdavkov a dosiahnutých výsledkov hospodárenia.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Tabuľka č.1: Prehľad o výsledku rozpočtového hospodárenia obce za roky 2012-2014

v eur

Ukazovateľ	Skutočnosť			Index	Index
	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	2013/2012	2014/2013
Príjmy spolu	142 398,10	114 582,59	129 947,93	0,80	1,13
V tom: bežné príjmy	53 272,39	61 191,48	63 580,97	1,15	1,04
kapitálové príjmy	17 074,24	50 478,48	3 535,00	2,96	0,07
príjmové finančné operácie	72 051,47	2 912,63	62 831,96	0,04	21,57
Výdavky spolu	139 485,47	109 011,35	122 268,72	0,78	1,12
V tom: bežné výdavky	58 893,74	57 396,64	58 154,24	0,97	1,01
kapitálové výdavky	61 681,91	2 058,08	60 550,00	0,03	29,42
výdavkové finančné operácie	18 909,82	49 556,63	3 564,48	2,62	0,07
Hospodársky výsledok (prebytok + / schodok-), vrátane finančných operácií	2 912,63	5 571,24	7 679,21	x	Nx
Bežný rozpočet (+, -)	-5 621,35	3 794,84	5 426,73	x	x
Kapitálový rozpočet (+, -)	-44 607,67	48 420,40	-57 015,00	x	x
Finančné operácie (+, -)	53 141,65	-46 644,00	59 267,48	x	x
Hospodársky výsledok (prebytok + / schodok-), po vylúčení finančných operácií:	-50 229,02	52 215,24	-51 588,27	x	x

Zdroj: obec Belince

Príjmy obce spolu mali v kontrolovanom období klesajúci trend, pričom obec najvyššie celkové príjmy dosiahla v roku 2012, čo bolo ovplyvnené tým, že obec v tomto roku prijala finančné prostriedky z dlhodobého úveru vo výške 60 698,47 eur na zabezpečenie predfinancovania a spolufinancovania projektu „Rekonštrukcia domu smútku s obradnou miestnosťou“ podporeného z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka. Skutočné bežné príjmy mali v sledovanom období rastúci trend. Najvyššie boli v roku 2014, keď ich plnenie vzrástlo oproti predchádzajúcemu roku o 3,90 % a oproti roku 2012 o 19,35 %. Najväčší podiel bežných príjmov v každom roku tvorili výnosy z dane z príjmov a z miestnych daní a poplatkov. Kapitálové príjmy boli najvyššie v roku 2013. Ich výšku ovplyvnil prijatý transfer zo štátneho rozpočtu (ďalej len „ŠR“) vo výške 50 415,23 eur z čoho 43 542,31 eur tvoril nenávratný finančný príspevok (ďalej len „NFP“) poskytnutý Poľnohospodárskou platobnou agentúrou v rámci projektu „Miestna komunikácia Belince“.

Čerpanie celkových výdavkov ovplyvnilo čerpanie kapitálových výdavkov v rokoch 2012 a 2014. Bežné výdavky obec v sledovanom období čerpala približne na rovnakej úrovni.

Výsledkom rozpočtového hospodárenia za rok 2012 bol schodok vo výške 50 229,02 eur, ktorý bol krytý príjmovými finančnými operáciami. Zdrojom finančných operácií boli finančné prostriedky z predchádzajúcich rokov a z dlhodobého úveru vo výške 60 698,47 eur. Obec v tomto roku nedosiahla vyrovnanosť bežného rozpočtu (schodok bežného rozpočtu - 5 621,35 eur). Na základe vyjadrenia starostu obce dôvodom tejto skutočnosti bol dosiahnutý kapitálový príjem z predaja majetku v roku 2011 na základe, ktorého vznikla v nasledujúcom roku obci povinnosť uhradiť daň z príjmu a následné štvrťročné preddavky. Ich platenie ovplyvnilo výšku bežných výdavkov. Z dôvodu nenaplnenia príjmov bežného rozpočtu v roku 2012 bola táto daň uhradená zo zostatku finančných prostriedkov z predchádzajúcich rokov.

Tým, že obec v tomto roku nezabezpečila vyrovnanosť bežného rozpočtu, nepostupovala v súlade s ustanovením § 12 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“). Podľa uvedeného ustanovenia musela obec v priebehu rozpočtového roka sledovať vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávať zmeny vo svojom rozpočte, najmä zvýšenie príjmov, zníženie výdavkov, s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka. Schodok bežného rozpočtu mohla dosiahnuť z dôvodu použitia prostriedkov rezervného fondu podľa § 10 ods. 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (odstránenie havarijného stavu) alebo použitia účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo ŠR, alebo európskej únie (ďalej len „EÚ“) alebo na základe osobitného predpisu, nevyčerpaných v minulých rokoch.

V záverečnom účte (ďalej len „ZÚ“) za rok 2012 obec vyčíslila výsledok rozpočtového hospodárenia ako prebytok vo výške 2 912,63 eur. Tým, že obec do výsledku rozpočtového hospodárenia zahrnula aj finančné operácie, nepostupovala pri jeho vyčíslení v súlade s § 10 ods. 3 písm. a) a b) v nadväznosti na § 2 písm. c) a § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Obecné zastupiteľstvo (ďalej len „OZ“) prerokovaním ZÚ za rok 2012 schválilo celoročné hospodárenie bez výhrad s nesprávne vyčísleným výsledkom rozpočtového hospodárenia. Tým, že OZ nerozhodlo o spôsobe vysporiadania schodku, obec nepostupovala v súlade s ustanovením § 16 ods. 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Výsledkom rozpočtového hospodárenia za rok 2013 bol prebytok vo výške 52 215,24 eur. Z príjmov bola odpočítaná nevyčerpaná účelová dotácia vo výške 66,00 eur, poskytnutá na 5 % navýšenie miezd v školstve. Dotácia bola predmetom vrátenia v roku 2014. Skutočný výsledok rozpočtového hospodárenia bol prebytok vo výške 52 149,24 eur. V ZÚ za rok 2013 obec nesprávne vyčíslila výsledok rozpočtového hospodárenia vo výške 5 579,95 eur. Na základe takto vyčísleného výsledku hospodárenia bol navrhnutý prebytok hospodárenia vo výške 10 % (557,99 eur) poukázať do rezervného fondu a zvyšok zapojiť do rozpočtu nasledujúceho roka prostredníctvom príjmových finančných operácií. Tým, že obec do výsledku rozpočtového hospodárenia zahrnula finančné operácie, nepostupovala pri jeho vyčíslení v súlade s § 10 ods. 3 písm. a) a b) v nadväznosti na § 2 písm. b) a § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. OZ prerokovaním ZÚ za rok 2013 schválilo celoročné hospodárenie bez výhrad s nesprávne vyčísleným výsledkom rozpočtového hospodárenia a schválilo tvorbu rezervného fondu v nesprávnej výške (557,99 eur). Uvedeným konaním obec nepostupovala v súlade s § 15 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Výsledkom rozpočtového hospodárenia za rok 2014 bol schodok vo výške 51 588,27 eur, ktorý bol krytý finančnými operáciami. Zdrojom príjmových finančných operácií bol zostatok finančných prostriedkov z predchádzajúcich rokov vo výške 5 021,96 eur a finančné prostriedky z dlhodobého úveru. V tomto roku obec čerpala kapitálové výdavky na predfinancovanie a spolufinancovanie projektov „Multifunkčné ihrisko v obci Belince“ a „Revitalizácia verejného priestranstva pred centrálnym parkoviskom v obci Belince“. ZÚ za rok 2014 nebol do ukončenia kontroly spracovaný a prerokovaný OZ. Lehota na jeho prerokovanie ešte neuplynula.

1.2. Posúdenie stavu a vývoja dlhu a jeho dopad na hospodárenie obce

Kontrolná skupina NKÚ SR vykonala posúdenie stavu a vývoja dlhu na základe kritérií zadlženosti obcí, stanovených zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako aj dlhu, vykázaného vo finančnom výkaze o úveroch, emitovaných dlhopisoch, zmenkách

a finančnom prenájme subjektu (ďalej len "FIN 6 - 04" za rok 2012, resp. „FIN 5 - 04“ za roky 2013, 2014).

V zmysle § 2 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy návratné zdroje financovania predstavujú prostriedky rozpočtu obce z prijatých úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, zo zmieniek a z komunálnych obligácií vydaných obcou. Prehľad o ukazovateľoch dlhu obce za kontrolované obdobie je uvedený v tabuľke č. 2.

Tabuľka č.2: Prehľad o ukazovateľoch dlhu obce za roky 2012 – 2014

Ukazovateľ	Skutočnosť			Index 2013/2012	Index 2014/2013
	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014		
Celkový dlh obce v eur (§ 17 ods. 7 a 8 zákona č. 583/2004 Z. z.)	23 706,78	20 610,23	25 526,50	0,87	1,24
Suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov v eur	20 064,24	51 201,41	4 859,63	2,55	0,09
Skutočné bežné príjmy za predchádzajúci rok v eur	53 367,00	53 272,39	61 266,19	1,00	1,15
Ukazovatele dlhu v %:					
a) § 17 ods. 6 písm. a) zákona č. 583/2004 Z. z.	44,42	38,69	41,66	x	x
b) § 17 ods. 6 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z.	37,60	96,11	7,93	x	x
Dlh obce spolu (FIN 6 – 04/FIN 5 – 04)*	70 166,86	20 610,23	74 855,75	0,29	3,63
Počet obyvateľov k 31.12.	317	318	323	1,00	1,02
Dlh obce na 1 obyvateľa v eur	221,35	64,81	231,75	x	x

*za rok 2012 FIN 6 – 04 a za roky 2013 a 2014 FIN 5 – 04

za rok 2013 skutočné bežné príjmy + nerozpočtované príjmy vo výške 74,71 eur

Zdroj: obec Belince

Celkový dlh obce vyčíslený v zmysle § 17 ods. 7 a 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy mal v sledovanom období kolísavú tendenciu. V porovnaní s dlhom obce podľa finančných výkazov FIN 6 - 04 resp. FIN 5 - 04 bol nižší v rokoch 2012 a 2014. Dôvodom bolo, že obec prijala v týchto rokoch záväzky z návratných zdrojov financovania na zabezpečenie predfinancovania spoločných programov SR a EÚ, ktoré sa do celkového dlhu obce nezapočítavajú a to v sume NFP, poskytnutého na základe zmluvy medzi obcou a orgánom podľa osobitného predpisu. V roku 2012 prijala obec dlhodobý úver vo výške 60 698,47 eur na predfinancovanie a spolufinancovanie projektu "Rekonštrukcia domu smútku s obradnou miestnosťou", kde výška NFP bola zmluvne dohodnutá maximálne vo výške 46 460,08 eur. Tento záväzok nebol do celkového dlhu započítaný.

V roku 2014 obec prijala dva dlhodobé úvery na predfinancovanie a spolufinancovanie projektu „Multifunkčné ihrisko v obci Belince“ vo výške 40 863,30 eur (maximálna dohodnutá výška NFP 34 217,00 eur) a projektu „Revitalizácia verejného priestranstva pred centrálnym parkoviskom v obci Belince“ vo výške 16 946,70 eur (maximálna dohodnutá výška NFP 15 112,25 eur). Tieto záväzky neboli do celkového dlhu započítané.

V roku 2014 nedošlo k zvýšeniu celkového dlhu obce pre výpočet splnenia podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania z dôvodu zmeny metodiky jeho výpočtu v zmysle

zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, pretože kontrolovaný subjekt nemal investičné dodávateľské úvery.

Obec v súvislosti s prijatými návratnými zdrojmi financovania na plnenie svojich úloh podľa stavu k 31.12.2012 a k 31.12.2013 (okrem stavu k 31.12.2014) nedodržala pravidlo použitia návratných zdrojov financovania v zmysle § 17 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého celková suma dlhu obce nemala prekročiť 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov nemala prekročiť 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. V zmysle § 5 ods. 1 a § 10 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a ako aj opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF SR 21513/2012-31, ktorým sa ustanovuje usporiadanie, obsahové vymedzenie, spôsob, termín a miesto predkladania informácie z účtovníctva a údajov potrebných na účely hodnotenia plnenia rozpočtu verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „opatrenie MF SR 21513/2012-31“) boli do skutočne dosiahnutých bežných príjmov za rok 2013 započítané aj bežné príjmy vrátane nerozpočtovaných príjmov, uvedených v časti III. Finančného výkazu FIN 1-12.

V kontrolovanom období obec dosiahla celkový dlh, ktorý neprekročil 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a pohyboval sa v rozmedzí od 39 % do 44 %.

Pomer dlhu a skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka, vypočítaný na základe finančných výkazov, predložených Ministerstvu financií Slovenskej republiky (ďalej len „MF SR“) kontrolovaným subjektom prostredníctvom systému štátnej pokladnice, nezodpovedal v roku 2012 a 2014 skutočnosti z dôvodu neúplných údajov v uvedených výkazoch. V roku 2012 bol tak do celkového dlhu obce zahrnutý aj úver poskytnutý na predfinancovanie projektu a teda pomer dlhu a skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka bol podľa týchto údajov 131,48 % a v roku 2014 122,18 %.

V rokoch 2012 a 2013 uhradila obec sumu ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov, ktorá presiahla 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. V roku 2012 suma ročných splátok tvorila 37,60 % a v nasledujúcom roku 96,11 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Dôvodom bolo, že do sumy ročných splátok návratných zdrojov financovania podľa § 17 ods. 6 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy boli v rokoch 2012 a 2013 započítané aj splátky na predfinancovanie projektov podporených z prostriedkov ŠR a EÚ v roku 2012 vo výške 16 980,34 eur a v roku 2013 vo výške 46 817,15 eur, pretože sa nejednalo o jednorazové predčasné splatenie úveru.

2. Dodržiavanie rozpočtových pravidiel pri prijímaní návratných zdrojov financovania

Dodržiavanie rozpočtových pravidiel pri používaní návratných zdrojov financovania bolo preverené u bankových úverov v celkovej sume 118 508,47 eur, ktoré boli prijaté v rokoch 2012 – 2014.

Podľa účtovnej evidencie ako aj uzatvorených zmluvných vzťahov obec v kontrolovanom období evidovala nasledovný stav bankových úverov:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Tabuľka č.3: Prehľad návratných zdrojov financovania a ich splácania za sledované obdobie rokov 2012 – 2014

Číslo úverovej zmluvy	Dátum podpisu	Účel úveru	Splatnosť úveru	Schválená výška úveru	Zostatok v eur		
					31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
BÚ č. 30/004/06	31.3.2006	Dostavba vodovodu	2016	16 594,30	5 392,95	3 733,47	2 073,99
BÚ 30/027/10	14.7.2010	Miestna komunikácia	2014	148 585,78	4 075,44	2 995,44	1 915,44
BÚ č. 30/006/12	21.9.2012	Rekonštrukcia domu smútku	2017	60 698,47	60 698,47	13 881,32	13 056,32
BÚ č. 30/007/14	04.8.2014	Multifunkčné ihrisko	2018	40 863,30	x	x	16 946,70
BÚ č. 30/006/14	10.10.2014	Revitalizácia verejného priestranstva	2018	16 946,70	x	x	40 863,30
Spolu					70 166,86	20 610,23	74 855,75

Zdroj: Obec Belince

V kontrolovanom období obec neprijala žiadne ďalšie návratné finančné výpomoci.

Preverením ZÚ za roky 2012 a 2013 bolo zistené, že neposkytovali úplné a dostatočné informácie o stave a vývoji dlhu, obsahovali len informácie v rozsahu – stav návratných zdrojov financovania k 31.12. Nebol podrobnejšie zhodnotený stav bankových úverov a ich analýza budúceho vývoja, príp. správnosť splácania úverov (istiny a úrokov). Z údajov nebolo ani zrejmé, či obec dodržala pravidlá pri použití návratných zdrojov financovania v zmysle § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, príp. či prostriedky boli použité na úhradu kapitálových výdavkov.

Kontrolná skupina NKÚ SR zhodnotila, že údaje o vývoji a stave dlhu boli v ZÚ za roky 2012 a 2013 uvedené len formálne, čím obec pri jeho vypracovaní nepostupovala v súlade s § 16 ods. 5 písm. c) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Preverením odborných stanovísk hlavnej kontrolórky (ďalej len „HK“) k návrhu ZÚ za roky 2012 a 2013 v zmysle § 18 f ods. 1c) zákona o obecnom zriadení bolo zistené, že tieto boli vykonané len formálne. V stanoviskách HK vyslovila jednou vetou súhlas so ZÚ za príslušný rozpočtový rok a podrobnejšie neposudzovala obsah a zákonom stanovené podmienky pri ich spracovaní a predkladaní. Zároveň nezaujala stanovisko k nesprávne vyčíslenému výsledku rozpočtového hospodárenia. Tieto stanoviská neboli v súlade s § 10 ods. 3 písm. a) a b), § 15 ods. 4 a § 16 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Preverením bankových úverov, prijatých v rokoch 2012 – 2014 celkom v sume 118 508,47 eur bolo zistené, že:

- obec v rokoch 2012 a 2013 nesplnila podmienky pre ich prijatie v zmysle § 17 písm. 6 ods. b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- dodržanie podmienok pred ich prijatím overila HK len formálne. V predložených stanoviskách k prijatiu úverov v rokoch 2012, 2014 boli informácie a údaje, ktoré nepreukazovali skutočnosť, že HK overila splnenie podmienok pre prijatie návratných

zdrojov financovania v zmysle § 17 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,

- HK neoznámila porušenie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania MF financií SR,
- boli prijaté a použité v zmysle § 17 od. 2 vyššie uvedeného zákona na financovanie kapitálových výdavkov,
- zmluvy o prijatí úveru a návratnej finančnej výpomoci boli zverejnené na webovom sídle obce.

V kontrolovanom období obec neprevzala záruku za úver, pôžičku alebo iný dlh v zmysle § 17 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

3. Spôľahlivosť vybraných účtov pasív a správnosť vykazovania návratných zdrojov financovania

3.1 Preverenie spoľahlivosti vybraných účtov a správnosti účtovných operácií

Preverenie spoľahlivosti vybraných účtov, týkajúci sa návratných zdrojov financovania, bolo vykonané z hľadiska úplnosti, vlastníctva, ocenenia a zverejnenia.

Obec podľa účtovného výkazu Súvaha Úč ROPO SFVO 1-01 vykázala v kontrolovanom období nasledovné zostatky účtov:

Tabuľka č.4: Prehľad o stave vybraných účtov pasív za obdobie 2012 – 2014

Pasíva	číslo riadku	Skutočnosť v eur		
		31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Bankové úvery a výpomoci	173	70 166,86	20 610,23	74 855,75
z toho:				
Bankové úvery dlhodobé (461AÚ)	174	70 166,86	20 610,23	74 855,75
Bežné bankové úvery (461AÚ, 221AÚ, 231, 232)	175	0,00	0,00	0,00
Ostatné krátkodobé finančné výpomoci (249)	177	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Súvaha Úč. ROPO SFVO 1-01

Preverením spoľahlivosti uvedených účtov bolo zistené, že boli úplné, pretože v účtovných záznamoch boli zaevidované všetky špecifické položky, týkajúce sa návratných zdrojov financovania, ku dňu zostavenia súvahy existovali a boli ocenené v správnej výške. Výsledky preverenia správnosti ich vykazovania, zaradenia a popísania vo finančných výkazoch sú uvedené v časti 3.2 tohto protokolu.

Preverením správnosti a zákonnosti účtovných operácií, týkajúcich sa prijatých návratných zdrojov financovania celkom v sume 118 508,47 eur a úhrad úrokov a splátok celkom v sume 76 125,28 eur boli zistené nedostatky v nasledovných oblastiach:

a) Správnosť triedenia výdavkov

Kontrolovaný subjekt za účelom preklenutia časového nesúladu medzi potrebou zdrojov a vyplatením príspevku z fondov EÚ na financovanie oprávnených nákladov projektu uzatvoril v roku 2014 dve úverové zmluvy s bankovou inštitúciou na poskytnutie úveru:

- na projekt „Multifunkčné ihrisko v obci Belince“ v sume 40 863,30 eur s konečnou splatnosťou úveru do roku 2018,
- na projekt „Revitalizácia verejného priestranstva pred centrálnym parkoviskom v obci Belince“ v sume 16 946,70 eur s konečnou splatnosťou úveru do roku 2018.

Kontrolou bolo zistené, že finančné prostriedky použité na kapitálové výdavky z prijatých dlhodobých bankových úverov v sume 57 810,00 eur boli uvedené ako výdavky rozpočtu vo FIN 1-12 s kódom zdroja 41- vlastné príjmy obcí a VÚC, pričom sa jednalo o čerpanie výdavkov z úverových prostriedkov s kódom zdroja 52 – bankové úvery bez štátnej záruky.

Tým, že kontrolovaný subjekt uviedol v rozpočte pre čerpanie kapitálových výdavkov nesprávny kód zdroja, nekonal v súlade s § 4 ods. 7 zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 4 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“) a prílohy č. 1 k Príručke na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2012 až 2014.

b) Dodržanie postupov účtovania

Kontrolovaný subjekt v roku 2012 nevytvoril analytický účet podľa zostatkovej doby splatnosti dlhodobého úveru, nečlenil splátku istiny podľa zostatkovej doby splatnosti na dlhodobú a krátkodobú a tým v súvahe nevykázal splátku dlhodobého úveru na rok 2013 v sume 2 739,48 eur ako bežný bankový úver. Uvedené nebolo v súlade s § 4 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). Zároveň uvedené nebolo v súlade s § 5 ods. 1 písm. c) opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších zmien a doplnkov a s § 2 ods. 3 opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/2755/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky, termíny a mieste predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov (ďalej len „opatrenie MF SR č. MF/2755/2007-31“).

V roku 2013 vytvorila analytický účet podľa zostatkovej doby splatnosti vo výške 2 739,48 eur a v roku 2014 vo výške 4 719,48 eur, ale nevykazovala uvedené čiastky na riadku 175 účtovného výkazu Súvaha, čo nebolo v súlade s § 2 ods. 3 opatrenia MF SR č. MF/2755/2007-31.

c) Inventarizácia záväzkov, týkajúcich sa návratných zdrojov financovania

Kontrolná skupina NKÚ SR v rámci riadnej inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov k 31.12.2012, k 31.12.2013 a k 31.12.2014 preverila správnosť inventarizácie záväzkov, týkajúcich sa návratných zdrojov financovania účtu 461 – dlhodobý úver a zistila, že zostatok úverových prostriedkov k 31.12. súhlasí so zostatkom účtu, ktorý je vykázaný v hlavnej knihe a vo výkaze FIN 5-04 resp. FIN 6-04. Z inventarizácie boli vypracované inventúrne súpisy a inventarizačný zápis o výsledku inventarizácie. Inventarizácia bola vykonaná v súlade s § 29 a § 30 zákona o účtovníctve. Pri kontrole inventarizácie za kontrolované obdobie, neboli zistené žiadne porušenia.

d) Predbežná finančná kontrola

Vykonanie predbežnej finančnej kontroly (ďalej len „PFK“) bolo overené na vybranej vzorke ôsmich dodávateľských faktúr, týkajúcich sa čerpania kapitálových výdavkov v celkovej sume 118 508,47 eur. PFK bola zaznamenaná na likvidačnom liste, ktorý bol súčasťou dodávateľskej faktúry.

Keďže v kontrolovanom období mala obec v pracovnom pomere na obecnom úrade iba jednu administratívnu pracovníčku, ktorá spracovávala súčasne rozpočet aj účtovníctvo, vystavovala a prijímala faktúry, viedla pokladňu a celú ekonomickú agendu, nebola v obci vytvorená dostatočná organizačná štruktúra na to, aby bola PFK vykonávaná v súlade s požiadavkami stanovenými pre vykonávanie PFK tak, ako to ustanovuje zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite“).

Tým, že PFK vykonával starosta, ako štatutárny orgán obce, nebola zachovaná vzájomná nezlučiteľnosť a oddelenie rozhodovacích právomocí vedúcich zamestnancov od právomoci zamestnancov, zodpovedných za realizáciu finančnej operácie a od právomoci zamestnancov zodpovedných za vedenie účtovníctva podľa ustanovenia § 8 písm. c) zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite. Vymedzenie oprávnených osôb na vykonávanie PFK neumožňovalo v plnom rozsahu aplikovať ani § 9 ods. 2 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého PFK vykonáva vedúci zamestnanec poverený vedúcim orgánom verejnej správy a zamestnanci zodpovední za rozpočet, verejné obstarávanie, správu majetku alebo iné odborné činnosti podľa charakteru finančnej operácie.

3.2 Preverenie správnosti vykazovania návratných zdrojov financovania v účtovnej závierke a vo finančných výkazoch

Kontrolovaný subjekt mal vyhotovené účtovné závierky za roky 2012 - 2014 v zmysle § 17 zákona o účtovníctve, ktoré predkladal daňovému úradu v stanovených termínoch a spôsobom v zmysle opatrenia MF SR č. MF/25755/2007-31. V poznámkach boli uvedené údaje aj o bankových úveroch a ostatných finančných výpomociach v zmysle § 18 ods. 5 zákona o účtovníctve. Účtovné závierky za roky 2012 a 2013 a ich súlad s výročnou správou boli overené audítorom v zmysle zákona o účtovníctve a zákona o obecnom zriadení.

Finančné výkazy k 31.12. príslušného roka obec spracovala a predložila v termíne v zmysle opatrenia MF SR č. MF/20414/2007-31, ktorým sa ustanovuje usporiadanie, obsahové vymedzenie, spôsob, termín a miesto predkladania informácií z účtovníctva a údajov potrebných na účely hodnotenia plnenia rozpočtu verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „opatrenie MF SR č. MF/20414/2007-31“) za rok 2012, resp. opatrenia MF SR 21513/2012-31 za roky 2013 a 2014.

Kontrolná skupina NKÚ SR preverila, či stav vykázaného dlhu obce a návratných zdrojov financovania vo finančných výkazoch bol zhodný so stavom vykazaným v účtovnej závierke. Správnosť vykazovania návratných zdrojov financovania v účtovnej závierke a vo finančných výkazoch bola vykonaná kontrolou nadväznosti medzi hlavnou knihou, účtovnými výkazmi – súvaha a výkaz ziskov a strát a finančnými výkazmi. Bolo zistené, že obec v účtovnom výkaze Súvaha k 31.12. kontrolovaného obdobia nevykázala splátku dlhodobého úveru za roky 2012 - 2014 v celkovej výške 10 198,44 eur ako bežný bankový úver.

Kontrolná skupina NKÚ SR nepovažuje uvedené zistenie za významné, ktoré by ovplyvnilo správnosť vykázaných pasív v súvahe.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že obec nepostupovala v súlade s opatrením MF SR č. MF/20414/2007-31 resp. opatrenia MF SR 21513/2012-31 za roky 2013 a 2014 tým, že vo finančnom výkaze o stave bankových účtov a záväzkov obcí, vyšších územných celkov a nimi zriadených rozpočtových organizácií FIN 7 - 04 k 31.12.2012 a FIN 6 - 04 k 31.12.2014 nevyčlenila z bankových úverov a výpomocí bankové úvery prijaté na zabezpečenie predfinancovania spoločných programov SR a EÚ najviac v sume NFP. V skutočnosti však obec prijala takéto bankové úvery v roku 2012 vo výške 46 460,08 eur a v roku 2014 vo výške 49 329,25 eur.

Kontrolná skupina NKÚ SR považuje uvedené zistenie za významné, pretože údaje boli vo finančných výkazoch uvedené neúplne a neposkytovali správne údaje pre výpočet zadlženosti obce v zmysle rozpočtových pravidiel územnej samosprávy.

V ostatných prípadoch, v oblasti zverejnenia špecifických položiek pasív – návratných zdrojov financovania a dlhodobých záväzkov, neboli nedostatky a údaje uvedené vo finančných výkazoch boli správne a poskytovali dostatočné informácie o skutočnom stave a ocenení záväzkov z poskytnutých návratných zdrojov financovania.

4. Dopad prijímania návratných zdrojov financovania na zvyšovanie zadlženosti obce a jej schopnosť uhrádzať záväzky v rámci jej hospodárenia.

Kontrolná skupina NKÚ SR preverila schopnosť uhrádzať záväzky obce na základe vývoja záväzkov v období 2012 – 2014 a dodržanie § 19 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Pre potreby uvedeného posúdenia bol na základe údajov účtovného výkazu Súvaha k 31.12 príslušného roka spracovaný vývoj záväzkov v kontrolovanom období s uplatnením metodiky podľa riadku štyri FIN 7 - 04 k 31.12.2002, resp. FIN 6 – 04 k 31.12.2013 a k 31.12.2014.

Tabuľka č.5: Prehľad o záväzkoch obce časti podľa doby splatnosti za roky 2012 – 2014

Ukazovateľ	Skutočnosť			Index 2013/2012	Index 2014/2013
	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014		
Záväzky spolu	76 140,69	25 989,49	82 260,37	0,34	3,17
z toho:					
- dlhodobé záväzky	34,58	39,43	37,80	1,14	0,96
- krátkodobé záväzky	5 939,25	5 339,83	7 366,82	0,90	1,38
- bankové úvery a výpomoci	70 166,86	20 610,23	74 855,75	0,29	3,63

Zdroj: Súvaha Úč ROPO SFOV 1 - 01

Finančné výkazy o stave bankových účtov a záväzkov obcí, vyšších územných celkov a nimi zriadených rozpočtových organizácií FIN 7 – 04 k 31.12.2012 a FIN 6-04 k 31.12.2013 a 31.12.2014

Obec evidovala v rokoch 2012 - 2014 celkovú výšku záväzkov, ktoré pozostávali z krátkodobých, dlhodobých záväzkov a z bankových úverov a výpomocí. Vývoj záväzkov zaznamenal v sledovanom období kolísavý trend. Najvýraznejší nárast záväzkov bol v roku 2012 a v roku 2014 z dôvodu prijatia bankových úverov.

Dlhodobé záväzky obce sa týkali len záväzkov zo sociálneho fondu. V rámci krátkodobých záväzkov obec vykazovala záväzky z neuhradených dodávateľských faktúr, záväzky voči zamestnancom a ostatné a iné záväzky. Vývoj krátkodobých záväzkov zaznamenal v roku 2014

nárast o 38 % oproti predchádzajúcemu roku a bol ovplyvnený prijatím preddavku za predaj pozemku. Závazky z neuhradených dodávateľských faktúr v tomto roku poklesli z 1 683,24 eur na 131,47 eur. V období rokov 2012 – 2014 obec neevidovala žiadne záväzky po lehote splatnosti, z uvedeného dôvodu nenastali podmienky pre zavedenie ozdravného režimu v zmysle § 19 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V prípade záväzkov, týkajúcich sa návratných zdrojov financovania, obec v kontrolovanom období splácala všetky dohodnuté splátky istiny vrátane úrokov v stanovených termínoch. Obec neprijala osobitné opatrenia na zníženie dlhu pretože pomer dlhu a skutočne dosiahnutých bežných príjmov za predchádzajúci rok bol v kontrolovanom období pod stanovenú hranicu 60 %.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov

Venovať zvýšenú pozornosť pri zostavovaní finančných výkazov obsahovému vymedzeniu jednotlivých položiek v oblasti návratných zdrojov financovania.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 10.04.2015

Ing. Jana Maršáľková
vedúca kontrolnej skupiny

Ing. Andrea Molnárová
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa 27.04.2015

Ľubomír Varga
starosta obce